

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА ТА ПРОГРАМУВАННЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми *«Економічна кібернетика та програмування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.*

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (Google Форм), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) *«Економічна кібернетика та програмування»* (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **впродовж 2020-2021 навч. року** за анкетой «якість освітньої програми». Всього опитано **10 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Економічна кібернетика та програмування» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

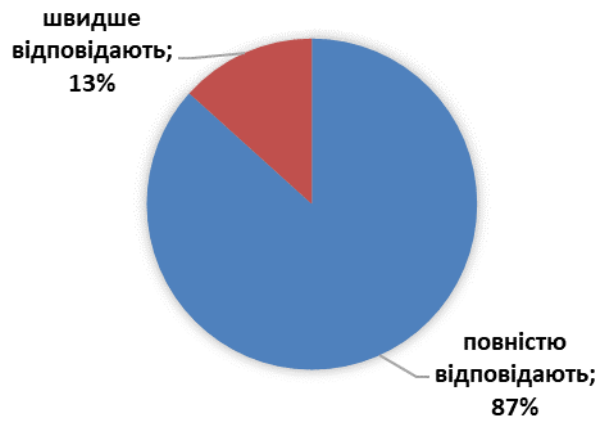

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1- Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Усне і письмове спілкування рідною мовою	1
Знання другої мови	2
Здатність застосовувати знання на практиці	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Базові загальні знання	5
Здатність до аналізу і синтезу	6
2 блок	
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	1
Прийняття рішень	2
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	3
Здатність до критики та самокритики	4
Дослідницькі навички і уміння	5
Здатність до навчання	6
Елементарні комп'ютерні навички	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	6,7	0	0	33,3	60
Рівень базових (професійних) знань і навичок	6,7	0	0	26,7	66,7
Стратегічне мислення	0	6,7	6,7	40	46,7
Націленість на кінцевий результат	6,7	0	0	46,7	46,7
Здатність працювати в колективі, команді	6,7	0	6,7	20	66,7
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	6,7	0	40	53,3
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	6,7	0	0	26,7	66,7
Навички управління персоналом, колективом	0	6,7	6,7	46,7	40
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	6,7	0	6,7	20	66,7
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	6,7	0	0	33,3	60
Ведення ділової документації	0	13,3	6,7	33,3	46,7

Результати оцінювання викладачами якостей та навичок майбутніх випускників за ОПІ «Економічна кібернетика та програмування» показали **найвищі бали** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних критеріїв (по 93,3%): «рівень загальнотеоретичної підготовки», «рівень базових (професійних) знань і навичок», «націленість на кінцевий результат», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями»

Меншими балами оцінили критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) - «ведення ділової документації» (13,3%), «стратегічне мислення», «здатність працювати в колективі, команді», «навички управління персоналом, колективом», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність» (по 6,7%).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економічна кібернетика та програмування» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економічна кібернетика та програмування» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	73
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	47
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	100
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр,	73

кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	80
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	73
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	40
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	7

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових **ОПП «Економічна кібернетика та програмування»** наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%)
2. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (80%)
3. Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (73%)
4. Співвідношення теоретичної і практичної частини (73%)
5. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (47%).

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2, з якого можна побачити 87% позитивних відповідей.

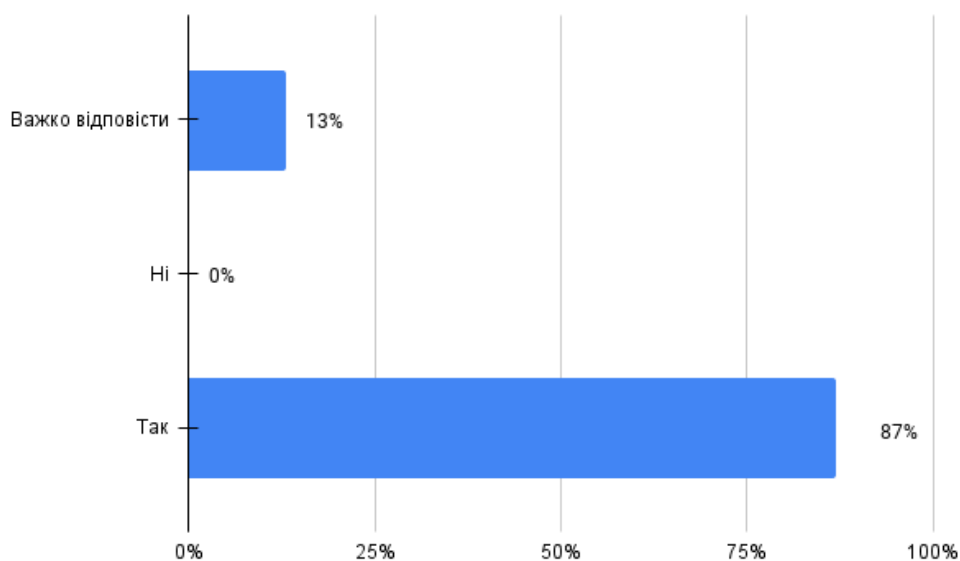

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучити роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – «Програмне забезпечення», «Статистика».
- *необхідно вивести з освітнього процесу* – «Фізичне виховання».

Інші пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми:

- збільшення годин на практичну підготовку.

Висновки

Результати моніторингу оцінювання викладачами якості ОПП «Економічна кібернетика та програмування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти свідчать про те, що 87% науково-педагогічних працівників оцінили знання випускника зі спеціальності як такі, що відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу і тільки 13% респондентів відповіли, що знання випускника зі спеціальності такі, що швидше відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу.

Ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом виділило як найважливіші наступні компетентності за 1-м і 2-м блоками відповідно: усне і письмове спілкування рідною мовою (1-а позиція), знання другої мови (2-а позиція) і Здатність пристосовуватись до нових ситуацій (1-а позиція), прийняття рішень (2-а позиція).

Оцінюючи якості та навички випускників, найвищий бал «5» 66,7% опитаних викладачі присвоїли наступним критеріям: рівень базових (професійних) знань і навичок, здатність працювати в колективі, команді, націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання, ерудованість, загальна культура, комунікабельність. На «4» бали оцінили націленість на кінцевий результат і навички управління персоналом, колективом 46,7% респондентів.

Найменші бали за результатами опитування, присвоєні наступним компетентностям: стратегічне мислення, здатність працювати в колективі, команді, навички управління персоналом, колективом, ерудованість, загальна культура, комунікабельність - по 6,7%.

П'ятірка найбільш необхідних складових освітньої програми «Економічна кібернетика та програмування», за результатами опитування науково- педагогічних працівників, виглядає наступним чином: спрямованість дисциплін на майбутню професію, організація наукових і практичних заходів

професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо), співвідношення теоретичної і практичної частини, обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи), залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах

87% науково-педагогічних працівників вважають за необхідне залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм і тільки 13% респондентів важко однозначно відповісти на це питання.

Пропозиціями викладачів щодо оновлення навчальних планів ОПП «Економічна кібернетика та програмування» першого (бакалаврського) рівня є введення дисциплін «Статистика» і «Програмне забезпечення» і виведення дисципліни «Фізичне виховання».

З метою покращення якості освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика та програмування» першого (бакалаврського) рівня з врахуванням думок викладачів та зроблених зауважень пропонуємо:

- активізувати роботу з залучення практиків до освітнього процесу, проведення науково-практичних семінарів з виробничниками та представниками державних та фінансових установ;
- проаналізувати та при необхідності скорегувати навчальні плани у відповідності до нормативів стосовно співвідношення теоретичної і практичної частини, обґрунтованості навантаження на здобувачів;
- здійснити опитування здобувачів освітньої програми щодо необхідності введення до освітнього процесу дисципліни «Програмне забезпечення».

Гарант ОПП «Економічна кібернетика та програмування» за першим (бакалаврським) рівнем освіти

Ганна ЗАВАДСЬКИХ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР

